

4. maj 2023
KAA

Til
Børne- og Undervisningsministeriet
Anne Cecilie Bengtsson

Høringsvar til Kommissionens forslag til rådshenstillingen "key enabling factors for successful digital education and training" (COM(2023)205)

DLI – der repræsenterer de danske underviserorganisationer BUPL, DLF, FSL, GL, DM og Uddannelsesforbundet – takker for muligheden for at indsende høringssvar til Europa-Kommissionens forslag til Rådets henstilling om "key enabling factors for successful digital education and training" (COM(2023)205 final).

DLI anerkender behovet for på EU-niveau at adressere behovet for at identificere de vigtigste faktorer for at fremme uddannelsessystemer der imødekommer de behov som digitaliseringen af samfundene medfører. Men Kommissionens forslag til rådshenstilling går for langt og forkert i bestræbelserne. Nedenfor følger nogle nedslag der begrundes dette:

Der er i forslaget ikke defineret distinktioner i hvad opgaven er på de forskellige uddannelsesniveauer og -typer. Det er ellers afgørende at definere (forskellene i) bl.a. opgaver, målsætninger og pædagogik i relation til digitalisering i fx en børnehave og på en videregående uddannelse inden for et specialiseret område. Den manglende distinktion kan i medlemsstaterne (og i EU) medføre politikker og finansiering der ikke bidrager positivt til at skabe mere digitalt kompetente borgere.

Teknologien skal ikke dominere pædagogik og didaktik sådan som der lægges op til i forslaget og som selve begrebet "digital education" indikerer. Den teknologidominerende forståelse af uddannelse fremgår mere konkret i flere sammenhænge, blandt andet i 3.1.: "Ensure that all teachers and teaching staff are supported in integrating digital technologies into their pedagogy, namely to use digital technologies for teaching, learning and assessment...". Denne målsætning kan, hvis den implementeres ukritisk i medlemsstaters digitaliseringsstrategier, medføre at pædagogiske og didaktiske valg ikke længere begrundes professionelt, men i anvendelse af teknologien i sig.

Betydningen af de grundlæggende rammer og vilkår i uddannelsessystemet bliver ikke italesat i forslaget. Dette på trods af at Kommissionen i andre sammenhænge har italesat fundamentale udfordringer som manglen på kvalificerede fagprofessionelle – pædagoger, lærere og undervisere – samt en utilstrækkelig finansiering af uddannelsessystemerne i medlemsstaterne. Disse grundlæggende udfordringer risikerer at blive forstørret hvis der ikke opfordres til at tage højde for dem i medlemsstaternes digitaliseringsstrategier, ligesom de risikerer at skabe hindringer for målsætningerne vedrørende digitalisering som fremgår af forslaget. Det handler grundlæggende om at løse uddannelsessystemernes udfordringer i den rigtige

rækkefølge. Her har DLI en konkret bekymring om at Kommissionens prioriterede finansieringer af ”digitaliseringsinitiativer” i medlemsstaterne gennem fx Erasmus+ og genopretnings- og resiliensfaciliteten medfører underprioritering af grundlæggende udfordringer med rammevilkår i landene.

Kommissionens uforbeholdne opfordring til at medlemsstaterne samarbejder med den private sektor, herunder med tech-virksomheder med kommercielle interesser i uddannelsessystemerne, tager ikke højde for hvilke udfordringer det kan skabe i forhold til at sikre at uddannelse og undervisning bygger på fagprofessionelle vurderinger og beslutninger samt videnskabelige fremfor kommercielle kriterier, for at sikre kvalitet i undervisning og uddannelse. Kommissionen understreger dog at der skal tages højde for bl.a. persondatasikkerhed og digital suverænitet. Dette på trods af at der er flere eksempler på hvordan netop sådanne problemstillinger eksisterer i disse samarbejder. DLI har således en bekymring for at Kommissionens opfordring kan medføre politiske beslutninger i flere medlemsstater der udfordrer de demokratiske politiske processer, den professionelle autonomi, den digitale suverænitet og persondatasikkerheden.

De omfattende nedlukninger af samfund og uddannelsesinstitutioner under pandemien har vist sig angiveligt at have haft betydelige negativ betydning for elevers og studerendes trivsel. OECD påpegede under pandemien, at det at vende tilbage til sin uddannelsesinstitution (efter nedlukning) er afgørende for den fysiske og sociale sundhed (se Fx OECD’s Trends Shaping Education Spotlight 21). DLI mener, at erfaringerne fra pandemien også skal indgå i strategier og politikker vedrørende digitalisering i og af uddannelse. Det vil sige opmærksomheden på betydningen af analoge undervisningsformer der understøtter den fysiske og psykiske trivsel.

Grundlæggende set mener DLI at det er væsentligt at forholde sig til den digitale udvikling og at sikre borgere der er kompetente i relation til digitalisering og teknologi. Undervisning i dette felt er helt afgørende, men faglige og færdigheds- og kompetencemål og -indhold skal dels defineres ud fra uddannelsesniveaue og deltagernes alder, dels ske i en rækkefølge, hvor der tages højde for at løsningerne reelt understøtter indhold og mål. Det har Kommissionens forslag til rådshenstilling desværre ikke opmærksomheden på.

Med venlig hilsen

Kristina Aaltonen
Leder af DLI-kontoret